

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd
Titel	Spørgsmål N – Q vedrørende uddannelse for bæredygtig udvikling
Målgruppe	Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Arrangør	Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Taletid	20 – 25 minutter
Tid og sted	21. marts 2007, kl. 8.30. Sted: Christiansborg lokale 2-133

Disposition

1. Indledning
2. Spørgsmål N
3. Spørgsmål O
4. Spørgsmål P
5. Spørgsmål Q

4. Indledning

- FN's tiår for uddannelse for bæredygtig udvikling – af nogle kaldet miljø-tiåret – blev vedtaget på FN's generalforsamling i 2002. Tiåret begyndte i 2005 og løber til 2014. Ofte anvendes forkortelserne UBU (Uddannelse for Bæredygtig Udvikling) eller ESD (Education for Sustainable Development) om tiåret.
- UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) er ansvarlig for koordineringen af tiåret på globalt plan.
- UNECE (FN's organisation for økonomisk samarbejde i Europa, United Nations Economic Commission for Europe) har gennem et samarbejde mellem regeringer (miljøministre og undervisningsministre), uddannelsesinstitutioner, NGO'er og andre interessegrupper udarbejdet en strategi for uddannelse for bæredygtig udvikling. Denne strategi blev tiltrådt ved et High Level møde i Vilnius den 17.- 18. marts 2005 mellem alle involverede parter.
- Regeringen støtter naturligvis strategien og glæder sig over den interesse, som de danske NGO'er udviser for denne sag.
- I strategien opstilles nogle overordnede mål for gennemførelsen af tiåret, som landene forpligtede sig til:
 1. at sikre politiske, administrative og operationelle strukturer, der støtter uddannelse for bæredygtig udvikling,
 2. at fremme bæredygtig udvikling gennem formel, ikke-formel og uformel læring,
 3. at forsyne undervisere med kompetencer til at inkludere bæredygtig udvikling i deres undervisning,
 4. at sikre tilstedeværelse af tilstrækkelige værktøjer og materialer til undervisning inden for bæredygtig udvikling,

5. at fremme forskning i og udvikling af uddannelse for bæredygtig udvikling,
 6. at styrke samarbejdet om uddannelse for bæredygtig udvikling på alle niveauer inden for UNECE regionen.
- Disse 6 mål fik tilslutning fra deltagerne på mødet i Vilnius, ligesom der var opbakning til, at deltagerlandene rapporterer om fremdriften i gennemførelsen af strategien.
 - Min besvarelse af spørgsmålene vil derfor primært tage udgangspunkt i UNECE-strategien men også i, at den danske regering gennem mange år har beskæftiget sig med emnet bæredygtig udvikling i bred forstand, og at regeringen i 2002 udgav sin første strategi for bæredygtig udvikling, hvor uddannelse for bæredygtig udvikling indgår.

2. Spørgsmål N

”Vil ministeren oplyse, hvorfor Danmark endnu ikke har udarbejdet en samlet national strategi for 10-året for FN’s Strategi for Uddannelse for Bæredygtig Udvikling, som Danmark ellers har tilsluttet sig?”

Svar:

- Uddannelse for bæredygtig udvikling blev allerede inkluderet i den danske regerings første nationale strategi fra 2002: ”Fælles fremtid – udvikling i balance”. Regeringen har således i hele sin regeringsperiode haft fokus på emnet.
- Den danske regering (Miljøministeriet) arbejder for tiden på en revision af den danske strategi for bæredygtig udvikling fra 2002. Jeg finder det naturligt, at der bliver en sammenhæng mellem regeringens overordnede plan for bæredygtig udvikling og gennemførelsen af UNECE’s strategi for uddannelse for bæredygtig udvikling.
- UNECE’s strategi er udarbejdet med henblik på gennemførelse i alle de 55 lande, som har tiltrådt strategien. Dette betyder, at der er væsentlig forskel på det udgangspunkt, som de forskellige lande har. Fx er udgangspunktet for arbejdet med bæredygtig udvikling i de tidligere Sovjetrepublikker et andet, end det er i de nordiske lande.
- Uddannelse for bæredygtig udvikling er således, som det beskrives af UNESCO og UNECE, et begreb, der dækker meget bredt og samtidig et begreb, som er i konstant udvikling.
- I forbindelse med revisionen af den danske strategi for bæredygtig udvikling vil begrebet ”uddannelse for bæredygtig udvikling” blive indkredset, således at det passer ind i den danske kontekst. Derfor vil der først i forbindelse med revisionen af den danske bæredygtighedsstrategi blive taget endelig stilling til en dansk strategi for tiåret.
- Arbejdet med implementering af UNECE-strategiens overordnede målsætninger skrider i øvrigt hurtigt frem, og målene er opfyldt for store deles vedkommende, således som det fremgår af mit skriftlige svar på spørgsmål 119 fra Miljø- og Planlægningsudvalget.
- Jeg vender tilbage til dette emne og til konkrete eksempler ved besvarelsen af punkt O. (Spørgsmål og svar er vedlagt som bilag 1 til sidst i dette dokument).

3. Spørgsmål 0

”Vil ministeren oplyse, hvornår en national strategi for 10-året for Uddannelse for Bæredygtig Udvikling vil være færdig, og hvilke konkrete initiativer regeringen vil tage for at leve op til de forpligtelser, som regeringen tilsluttede sig i FN-strategien fra 2005”.

Svar:

- Som det fremgår af svar på spørgsmål N, vil vi overveje dette spørgsmål i forbindelse med revisionen af regeringens strategi for bæredygtig udvikling.
- Med hensyn til konkrete initiativer til opfyldelse af UNECE strategiens målsætninger henviser jeg til mit skriftlige svar på spørgsmål 119 fra Miljø- og Planlægningsudvalget. (Spørgsmål og svar er vedlagt som bilag 1 til sidst i dette dokument).
- Jeg kan i øvrigt oplyse, at bæredygtig udvikling indgår i en række læreplaner i grundskolen, i ungdomsuddannelserne, i erhvervsuddannelserne og i den netop underskrevne bekendtgørelse om uddannelse til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. (Konkrete eksempler vedlægges som bilag 6 i mødematerialet).
- Undervisningsministeriet vil øge synligheden af de eksisterende og kommende tiltag gennem fortsat opdatering og udbygning af www.ubuportalen.dk, og bidrag til portalen fra andre aktører end Undervisningsministeriet er velkomne.
- Undervisningsministeriet har i samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitet sat et projekt i gang til udvikling af nye forskningsbaserede undervisningsmetoder.

4. Spørgsmål P

”Hvor mange ressourcer agter regeringen at sætte ind på at leve op til FN’s strategi for Uddannelse for Bæredygtig Udvikling?”

Svar:

- Undervisningsministeriet vil årligt afsætte et begrænset beløb af forsøgs- og udviklingsmidlerne bl.a. til afholdelse af en årlig konference og til andre aktiviteter såsom møder i et af Undervisningsministeriets nedsat dialogforum bestående af NGO’er og andre organisationer.
- Herudover er der finansieringsmuligheder via Tips- og Lottomidler, der uddeles til oplysningsforbundene, ungdomsorganisationerne og en række NGO’er. Disse er ikke på forhånd øremærkede, så organisationerne vælger selv deres prioriteringer inden for organisationens eget formål. Til særlige aktiviteter kan organisationer og institutioner søge tilskud fra Undervisningsministeriets, Miljøministeriets eller Videnskabsministeriets decentrale pulje af Tips- og Lottomidler.
- Undervisningsministeriet giver årligt et tilskud på 1 mio. kr. til UNESCO’s Associated Schools Project, der i alt omfatter mere end 30 skoler og gymnasier, hvoraf 1/3 beskæftiger sig med bæredygtig udvikling.
- Mange af regeringens overordnede initiativer bidrager også til den bæredygtige udvikling. Det gælder fx ”Globaliseringsstrategien”, ”Velfærdsaftalen”, ”Kvalitätsreformen”, ”Verdens bedste folkeskole” og ”Flere skal have en ungdomsuddannelse”.
- Da jeg selv var integrations- og udviklingsminister, afsatte jeg sammen med miljøministeren 1,4 mio. kr. til et toårigt projekt om at fremme global bæredygtig udvikling i forbindelse med lanceringen af FN’s tiår for uddannelse for bæredygtig udvikling.
- Endelig vil en del af de programmer, der administreres af CIRIUS, kunne søges af NGO’er, institutioner og organisationer til gennemførelse af projekter med relation til uddannelse for bæredygtig udvikling.

5. Spørgsmål Q

”Hvordan agter regeringen at inddrage NGO’er og hele undervisningssektoren i 10-året?”

Svar:

- Som jeg har gjort rede for under de foregående spørgsmål og i mine skriftlige svar på MPU spørgsmål 118 - 119, er der sat en hel del initiativer i gang i anledning af tiåret, og i hele denne proces har NGO’erne og undervisningssektoren været inddraget. Det er naturligvis tanken, at begge parter som centrale aktører fortsat skal inddrages i implementeringen og videreudviklingen af tiåret.
- Allerede i tiårets første år 2005 blev NGO’erne i juni måned inviteret til et indledende møde sammen med Undervisningsministeriet, Miljøministeriet og Udenrigsministeriet. Mødet omhandlede bl.a. en diskussion og fastlæggelse af mulige temaer for tiåret.
- Kontakten og samarbejdet med NGO’erne og undervisningssektoren afspejles også i Undervisningsministeriets deltagelse i flere åbningskonferencer i 2005 i anledning af tiåret (DPU’s åbningskonference i februar, Øko-nets åbningskonference i marts og det europæiske netværk for School Development through Environmental Education, SEED’s åbningskonference i maj). I februar 2006 deltog Undervisningsministeriet endvidere i det fællesnordiske initiativ ”Projekt Balanceakten”, hvor billedhugger Jens Galschiøts balanceakt-skulpturer til illustration af tiåret blev opstillet på Nytorv.
- I august 2006 blev netværket for uddannelse for bæredygtig udvikling (UBU-netværket) inviteret til et møde med ministerierne i den tværministerielle gruppe nedsat i anledning af tiåret. På mødet besluttede man bl.a. at nedsætte et dialogforum, som skal sikre dialog mellem ministerierne, UBU-netværket og øvrige relevante parter, herunder undervisningssektoren.
- Endelig er NGO’er, undervisningssektoren og faglige organisationer samt KL blevet inviteret til de konferencer, Undervisningsministeriet har afholdt i anledning af tiåret (konferencen ”Uddannelse til medborgerskab og bæredygtig udvikling” april 2006 og konferencen ”Lige muligheder for alle i uddannelse” marts 2007).
- Undervisningssektoren er endvidere blevet inddraget i tiåret i september 2005 via udarbejdelse og udsendelse af et inspirationshæfte om tiåret til alle uddannelsesinstitutioner i hele Danmark på grundskole- og ungdomsuddannelsesniveau.

- Herudover er uddannelse for bæredygtig udvikling indeholdt i læreplaner, vejledninger og målbeskrivelser i såvel grundskolen som i de gymnasiale ungdomsuddannelser og i visse grundfag på erhvervsuddannelserne.
- Også arbejdsmarkedsuddannelserne og arbejdsmarkedets parter beskæftiger sig med bæredygtig udvikling. Dette sker mest ud fra en arbejdsmiljømæssig vinkel, og heri indgår psykisk arbejdsmiljø og mobning.
- I 2005 finansierede Undervisningsministeriet endvidere udviklingen af en portal (www.ubuportalen.dk), hvor der findes links til nationale og internationale dokumenter, og hvor såvel NGO'er som undervisningssektoren er opfordret til at komme med bidrag.